

MUZÍKAĞA MAS XARAKTERDI ORÍNLAW

Mambetkarimov Atabek

ÓZMKÓMI NF “Folklor hám etnografiya” kafedrası

“Baqshılıq hám dástanshılıq” qaniygeligi 2-kurs studenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10258696>

Annotaciya. *Bul teziste muzikağa mas xarakterdi orınlaw boyınsha hámde muzika sawatı boyınsha sóz etilgen.*

Gilt sózi: *Muzika, estetika, ruwxıy, ádep-ikramlı, páklik, tárbiya, nama, shaxs.*

PERFORMANCE CHARACTERISTIC OF MUSIC

Abstract. *This thesis talks about the nature of music performance, as well as musical literacy.*

Key words: *music, aesthetics, spirituality, morality, purity, upbringing, melody, personality.*

ИСПОЛНЕНИЕ ХАРАКТЕРНОГО ДЛЯ МУЗЫКИ

Аннотация: *В этом тезисе говорится о характере исполнения музыки, а также о музыкальной грамотности.*

Ключевое слово: *музыка, эстетика, духовность, нравственность, чистота, воспитание, мелодия, личность.*

Baslawış klaslarda ritmikalıq háreketlerdi orınlaw, oqıwshılardı fizikalıq rawajlandırıw úshın tiykarǵı áhmiyetti payda etedi. Baslawış klass oqıwshıları dawis apparatlari názik, hám dıqqat itibarlı, háreketshen, este saqlawı sóylewi tolıq rawajlangan, bolǵanlıǵı sebepli muzika sabaǵında xızmet túrleri tez- tez almasıp túrıwı lazım, Muzikağa mas, oyın háreketlerin orınlaw, oqıwshılardıń dıqqatın sonday- aq, este saqlawın bekkemlewde hám fizikalıq ósiwge járdem beredi. Sabaq dawamında tomendegi háreket túrлерinen paydalanıw úsınıs etiledi, marsh muzıkalarına qádem taslaw, júwırıw qosıq elementlerin orınlaw, erkin oyınlar ótkiziw, muzikanıń xarakterine mas, túrli qol hám dene háreketleri menen túsindiriledi. Belgili, milliy qosıqlarımız mádeniyatında oyın tiykarǵı orın tútadı hám oǵan hár bir bala qızıǵadı. Oyın háreketleri muzika sabaǵında oqıwshılar aktivligin asıradı. Eń ahmiyetlisi sonda, qosıq hám ritmikalıq háreketler kórgizbesinde balalardıń muzikalıq qábileti, ritm sezimi aktiv rawajlanadı. Hár bir háreket túrin oqıtıwshı aldınan belgiliydi hám ózi onı anıq, gozzal, túsindirmeli qılıp túsindirip beredi. Har bir háreketti orınlawdan aldın, oǵan baylanışlı muzikanıń mazmúnın aldın sanalı ráwishte tuńlap yamasa aytıp, sonnan kiyin

háreketlerdi orınlaw jaqsı nátiyje beredi. Balalar muzıkalı oynılarǵa júdá qızıǵadı. Kóp muzıkalı shıǵarmalar mazmúnında oyın metodlarınan paydalanıwı múmkin.

Sabaq protsessinde hár bir muzıkalıq háreket túri, muzıkalı oyınlar, oqıwshılardıń este saqlawın bekkemleydi, sóylew qáiletin arttıradı, fizikalıq jaqtan salamat bolıwına kómeklesedi hám olardı rúwxlandırıp, muzıka sabaǵına bolǵan qızıǵıwshılıǵın asıradı. Sebebi baslawısh klass oqıwshılarında dıqqat itibarları tarqalǵan dawıs apparatları, kúshiz, muzıkalıq oqıw qáiletleri tolıq qalıplespen, háreketshen, oynawǵa beyim boladı. Búnda sabaqtıń dúziliwi pedagogikalıq maqsetlerge qarap sabaqtı qálegen sabaq xızmetininen baslawı múmkin. Búnda maqset oqıwshılardı muzıkaǵa qızıqtıra alıw, muzıkalıq qábiletti ósiriw, sabaq xızmetlerin bir-biri menen birgelikte baylanıstırıp mazmún tárepten bir pútinlikke erisiw bolıp tabıladı. Demek, jańa dástúr mazmúnında sabaq ótiw úshin, muzıka dóretiwshi, muzıkadan zárúr bilimlerge, hám de qosıqshılıq tájiriybelerge iye bolıwı lazım.

Muzıka sawatı - Muzıka mádeniyatı sabaǵı protsessinde, muzıka sawatı ózbetinshe sabaq xızmeti protsessinde muzıkalıq shıǵarmalardıń kórkemligin úreniw hám qosıq aytıw jumısların sawatlı orınlaw úshin qollanıladı. Muzıka sawatı oqıwshılardı jaqsı qalıplestiredi hám olardıń oylawın keńeyttirip, tereńlestirip baradı. Solay etip muzıka sawatı sabaqtıń tálimiylik wazıypasın atqaradı. Muzıka sawatı xızmetiniń tiykarǵı hám pedegogikalıq maqseti, yaǵniy dástúr boyınsha berilgen ótken temalardı aytıw hám tınlawǵa baylanıslı shıǵarmalardı analiz qılıw arqalı ámelge asırıladı. Olar oqıwshılardı kúndelikli túrmıstan alınıp atırǵan keshirmelerdi hám muzıkalıq tájiriybeler tiykarında úyretiledi.

Muzıka sawatı tómendegi basqıshlar boyınsha úyretiledi.

1. Balalardıń dıqqatın muzıkanı sáwlelendiriwshi – qosıq, registr, temp, ritm, belgilerine qaratıw hám uyretiw
2. Dawıs sazlaw hám qosıq aytıw qaǵıydalarına belgili bilimler, shapalaq hám saz ásbaplardı shertiw qaǵıdaların úyretiw.
3. Muzıka dóretiwshiliǵı “kompozitor”, “atqarıwshı”, “tınlawshı” temanıń mazmunın hám úyretiletuǵın shıǵarmanıń kompozitorı, avtorı haqqında maǵlıwmatları, muzıka sawatı arqalı ámelge asırıladı.

REFERENCES

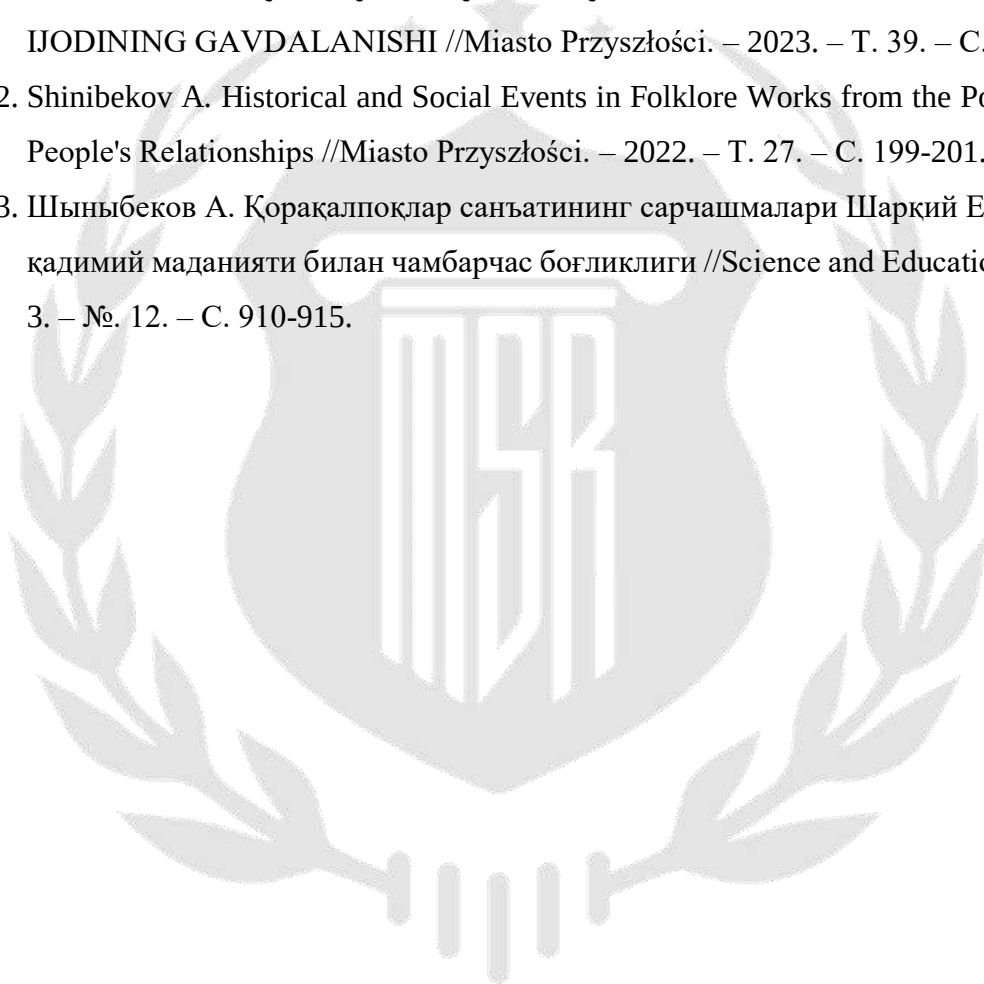
1. Esemuratov B. DEVELOPMENT OF CHILDREN'S CREATIVITY ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGY AS AN EXAMPLE OF KARAKALPAK FOLK SONGS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 835-840.

2. Esemuratov B. EDUCATION OF YOUNG PEOPLE TO PATRIOTISM, COURAGE, AND FREEDOM THROUGH SPOONS PERFORMED BY OTHERS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 197-202.
3. Ospanova R. THE SITUATION OF USING THE CREATIONS OF COMPOSER MUKHTOR ASHRAFIY AND DONI ZOKIROV IN MUSIC LESSONS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 190-196.
4. Ospanova R. WAYS OF DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT OF MUSIC EDUCATION PEDAGOGY //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 822-828.
5. Jiyenbaevich M. I. The evolution of music pedagogy of the karakalpak people: Historical and theoretical aspects //Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities. – 2021. – T. 11. – №. 10. – C. 27-32.
6. Jiyenbaevich M. I. Competence-based approach in higher musical and professional education //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 12. – №. 4. – C. 42-47.
7. Moyanov I. TRAINING AND DEVELOPMENT OF ART PERSONNEL //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 65-69.
8. Jiyenbaevich M. I. COMPETENCE-BASED APPROACH IN HIGHER MUSICAL AND PROFESSIONAL EDUCATION //PROMINENCE OF INFORMATION BASES& MEDIA ASSESSMENTS IN THE POST CONFLICT MARKETING ENVIRONMENT.
9. Moyanov I. TRAINING AND DEVELOPMENT OF ART PERSONNEL //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 65-69.
Моянов Ы. Д. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚИ МУСИҚИЙ ПЕДАГОГИКАСИНИНГ ТАРИХИЙ-НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2021. – №. 5.
10. Моянов Ы. Д. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚИ МУСИҚИЙ ПЕДАГОГИКАСИНИНГ ТАРИХИЙ-НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2021. – №. 5.
11. Ануаровна О. Р. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚ КУЙЛАРИ ВОСИТАСИДА БОЛАЛАР ИЖОДКОРЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ. – 2023.
12. Anuarovna U. E. IMPROVING THE MECHANISMS OF EDUCATING STUDENTS IN THE SPIRIT OF INTER-ETHNIC HARMONY BASED ON NATIONAL MUSIC IN

- THE CONDITIONS OF ETHNO-CULTURAL RELATIONS //International Journal of Advance Scientific Research. – 2023. – T. 3. – №. 09. – C. 329-333.
13. БОЛАЛАП Қ. Х. К. В., РИВОЖЛАНТИРИШ И. MODERN SCIENCE AND RESEARCH //MODERN SCIENCE. – 2023. – Т. 2181. – С. 3906.
14. Ospanova R. DEVELOPMENT OF CHILDREN'S CREATIVITY THROUGH BLACK FOLK SONGS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 70-73.
15. Nawrizbaeva A. A. THE PERFORMANCE SKILLS OF KARAKALPAK BAKSHIS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 906-910.
16. Nawrizbaeva A. A. BAQSI, SÁZENDE GENJEBAY TILEWMURATOV'TIN ACTQARÍWSHÍLÍQ METHODS //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 218-223.
17. Muxammetdinova L. THE DEVELOPMENT OF THE ART OF GIVING IN NORTHERN PAKISTAN AS AN EXAMPLE OF THE YEARS OF INDEPENDENCE //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 74-78.
18. Maxamatdinovna M. L. FOLKLORE AS A SPECIAL FORM OF CREATIVITY //International Journal of Advance Scientific Research. – 2023. – Т. 3. – №. 09. – С. 282-284.
19. Makhammatdinovna M. L. As a Means of Providing Aesthetic Education to the Students of the Art of Embroidery //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 3. – С. 149-152.
20. Askarova Z., Maxamatdinova L. Ceremonies Solemnly Held in Connection with Public Holidays //Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 27. – С. 181-183.
21. Махамматдинова Л. ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАПОҚ МУСИҚА МАДАНИЯТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА БАСТАКОРЛАРНИНГ ҚЎШГАН ҲИССАСИ //Oriental Art and Culture. – 2022. – Т. 3. – №. 2. – С. 782-786.
22. Есанов М. ФОРМИРОВАНИЕ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ ЛИЧНОСТИ СРЕДСТВАМИ МУЗЫКИ //Oriental Art and Culture. – 2023. – Т. 4. – №. 1. – С. 719-725.
23. Ayapova K., Yesanov M. Organization of Music Lessons by the Teacher in Various Ways //Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 27. – С. 189-191.
24. Esanov M., Ametov A. DOIRA SAN'ATINING RIVOJLANISHI VA TARIXI //Oriental Art and Culture. – 2022. – Т. 3. – №. 2. – С. 729-733.

25. Есанов М. Знание особенностей воздействия музыкального искусства на человека //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 12. – С. 767-771.
26. Есанов М. О. ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУЛАРИДА ИЖРОЧИЛИК ТАРИХИ //Oriental Art and Culture. – 2022. – Т. 3. – №. 1. – С. 578-584.
27. АЛЛАМБЕРГЕНОВА Г. ҚАРАҚАЛПАҚ БАҚСЫСЫ СӘЛМЕНБАЙ САДЫҚОВТЫҢ ДӨРЕТИҰШИЛИК ЖОЛЫ //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 10. – С. 112-117.
28. Allambergenova G. THE LIFE AND CAREER OF COMPOSER OSERBAI ALLANAZAROV //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 217-224.
29. Allambergenova G. GOALS AND OBJECTIVES OF MUSIC EDUCATION IN PRIMARY SCHOOL //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 849-855.
30. Tajimuratova S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 841-849.
31. Saginbaevna T. S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – Т. 9. – С. 386-392.
32. Sag'inbaevna T. S. Cultural Life in Uzbekistan during the Years of Independence //Spanish Journal of Innovation and Integrity. – 2023. – Т. 18. – С. 39-41.
33. Tajimuratova S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 841-849.
34. Saginbaevna T. S. Management and study of culture and art. – 2022.
35. Тажимуратова Ш. С. САНЪАТШУНОСЛИК ФАНЛАРИНИ ЎҚИТИШ ОРҚАЛИ ТАЛАБАЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ИШЛАШ КЎНИКМАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. – 2023.
36. Tajimuraova S. S. INFORMATION AND COMMUNICATIONS IN MANAGEMENT //Journal of Integrated Education and Research. – 2022. – Т. 1. – №. 5. – С. 509-511.
37. Qudenov R. QORAQALPOQ XALQ QO'SHIQLARI ASOSIDA YOSHLARNI TARBIYALASH //«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». – 2023.
38. Kudenov R. WAYS TO TEACH FOURTH GRADERS A SINGING LESSON //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 225-232.

39. Kudenov R. METHODS OF CONDUCTING A MUSIC CULTURE LESSON IN THE FOURTH GRADE //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 856-861.
40. Шыныбеков А. САМАРАЛИ НАТИЖАГА ЭРИШИШДА ЎҚУВЧИЛАР УЧУН ПЕДАГОГИК ВОСИТАЛАР //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 11. – С. 76-79.
41. Shinibekov A. QORAQALPOQ MUSIQA MADANIYATIDA MILLIY OGZAKI IJODINING GAVDALANISHI //Miasto Przyszłości. – 2023. – Т. 39. – С. 204-206.
42. Shinibekov A. Historical and Social Events in Folklore Works from the Point of View of People's Relationships //Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 27. – С. 199-201.
43. Шыныбеков А. Қорақалпоқлар санъатининг сарчашмалари Шарқий Европа ва Осиё қадимий маданияти билан чамбарчас боғликлиги //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 12. – С. 910-915.

MODERN SCIENCE
& RESEARCH